

[Gert Petersen]

Det har noget at gøre med de geografiske forhold dernede, forklarer han.

Og hvad så? Så skal der altså flere luftbombardementer til, og så skal der også ske en indsats fra landsiden, for at det kan blive virkelig effektivt. De blodige spor vil blive endnu blodigere og fredsudsigterne endnu fjernere.

Nogle, herunder udenrigsministeren, vil så begrunde deres meningsskift med, at sådan vil FN have det, og det må vi rette os efter. Men for det første er det efter min opfattelse tvivlsomt, om den luftindsats, som FN beder om i resolution nr. 836 med henblik på beskyttelse af de sikre zoner, er den samme, som NATO nu tilbyder så påtrængende. En luftindsats, der skal bryde belejringen af en række byer, er et direkte indgreb, som ikke er dækket af hidtidige sikkerhedsrådsresolutioner, og det må forudsætte en ny beslutning i Sikkerhedsrådet.

Hr. Ellemann-Jensen talte så gribende om det behov, vi har for en ordnende global magt i disse kaotiske tider, og jeg var enig med ham et langt stykke hen ad vejen; men det må ikke føre os til at betragte FN som fejlfri. FN har da fejlet katastrofalt med hensyn til borgerkrigen i Angola og faktisk også i Mozambique, og i Somalia ser det ud ad Pommern til. Jeg har set, at den tidligere amerikanske præsident Jimmy Carter netop har opfordret FN til her og nu at komme tilbage til det, det handlede om, nemlig at sikre nødhjælpsarbejdet, i stedet for at fare rundt og bombe og prøve på at bekæmpe nogle guerillastykker i Somalia. Og mon det vil lykkes i Cambodja, hvor FN jo har indgået et kompromis med mennesker, som virkelig kan minde om de nazister, som blev nævnt tidligere, og som har ansvaret for mord på mindst 1 million mennesker? FN har gjort disse folk til ligeberettigede partnere i fredsprocessen, så hvordan det går i Cambodja, om det vil lykkes, er stadig væk et meget åbent spørgsmål.

Vi skal altså ikke betragte FN, som katolikkerne betragter paven, når han udtaler sig ex cathedra, nemlig at der gives udtryk for den endelige og definitive sandhed. Vi må tage selvstændig stilling til FN's handlemåde. Danmark skal følge påbud fra Sikkerhedsrådet i kapitel 7-sager, og det gør Danmark, selv om vissé andre lande, f.eks. Israel, ustraffet kan undlade det. Det er vores folkeretlige pligt at gøre det, men det er ikke vores folkeretlige pligt – som jeg næsten fik indtryk af ved at lyt-

te til den forrige taler – at Danmark skal stille tropper til rådighed for FN. Hvis det var tilfældet, måtte man spørge om de allerfleste FN-staters overholdelse af folkeretten, for de stiller ikke tropper til rådighed for FN. Det er noget, vi selv afgør.

Lige fra det øjeblik, da FN under stærk påvirkning fra EF – altså bl.a. Tyskland og Danmark – anerkendte Bosnien-Hercegovina, selv om op mod en tredjedel af indbyggerne i Bosnien-Hercegovina havde sagt nej til oprettelsen af denne nye stat, har den måde, som FN har håndteret krisen på, tilsagt os, at vi bør forholde os kritiske. Jeg mener også, at flere FN-tiltag faktisk har gjort ondt værre, og at det er på tide, at det bliver sagt, især når det gælder sanktionspolitikken. Socialistisk Folkeparti støtter sanktionspolitikken, fordi også vi anser Milosevic-ledelsen i Serbien for at være blandt de hovedansvarlige for det, der foregår, men vi må kritisere den måde, sanktionspolitikken udformes og håndteres på. Man skærer alle serbere over én kam, og Serbien behandles som et fuldbyrdet diktatur; men ved præsidentvalget sidste år fik antikrigspræsidentkandidaten Panic faktisk 35 pct. af stemmerne – endda under ret vanskelige vilkår – og ved parlamentsvalget noget senere fik antikrigspartierne 25 pct. af stemmerne, altså stadig væk en hel del, men noget mindre. Og hvorfor? Fordi sanktionspolitikken kun benytter sig af piskan og ikke af én eneste gulerod og ikke et øjeblik stiller aftrapning af sanktionerne i udsigt mod de og de ydelser. En sådan politik må nødvendigvis styrke nationalisterne omkring Milosevic og fascisterne omkring Seselj, ikke mindst når den jævne serber ser, hvor forskelligt FN behandler Serbien og det Kroatien, som optræder mindst lige så aggressivt i Bosnien-Hercegovina, og hvor pressefriheden er langt mere knægtet end i Serbien.

Den 13. august blev der beskrevet en interessant episode i Weekendavisen. Niels Barfoed fortæller, hvordan han går tur i Zagreb sammen med en kritisk indstillet kroat, og da en ung mand standser op foran dem og lukker sin frakke op, bliver Niels Barfoed helt forskrækket, fordi han tror, det er et våben, han trækker frem. Men, nej, det var det ikke, og det var heller ikke pornografiske postkort; det var den sidste nye udgave af det serbiske ugemagasin Vreme. Og Niels Barfoed fortsætter: